

Adroddiad i	Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru	
Dyddiad	21 Gorffennaf 2025	
Swyddog Arweiniol	Anthony Jones, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol	
Swyddog Cyswllt	Mike Plant, Pennaeth Cynllunio, Perfformiad a Thrawsnewid	
Pwnc	Adroddiad Arolygiad Prif Gynghorydd ac Arolygydd Tân ac Achub Cymru	

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Mae'r adroddiad hwn yn rhoi diweddariad yn dilyn cyhoeddi adroddiad arolygiad Prif Gynghorydd ac Arolygydd Tân ac Achub Cymru (CFRAIW), 'Arolygiad o Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru i ystyried effeithiolrwydd ei ymateb i danau mewn anheddau domestig'

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Cwblhaodd y Prif Gynghorydd ac Arolygydd arolygiadau thematig o effeithiolrwydd gweithredol Gwasanaethau Tân ac Achub De Cymru a Chanolbarth a Gorllewin Cymru yn 2024, gan gyhoeddi adroddiadau'r arolygiadau ym mis Hydref 2024 a mis Ionawr 2025. Cynhaliodd arolygiad tebyg o Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) yn gynnar yn 2025.
- 3 Arweiniodd y tri arolygiad hyn at argymhellion ar gyfer pob gwasanaeth a gellir rhannu'r argymhellion yn fras i dri chategori: yr angen i weithredu argymhellion adolygiad thematig blaenorol y Prif Gynghorydd ac Arolygydd, angen y gwasanaethau i adolygu canllawiau gweithredol a rhaglenni hyfforddi mewn perthynas ag ymateb i danau mewn anheddau, a pholisi a phrosesau sicrwydd gweithredol y gwasanaethau.

ARSYLWADAU GAN Y PANEL GWEITHREDOL/PWYLLGOR ARCHWILIO

- 4 Cyflwynwyd Adroddiad yr Arolygiad i'r Panel Gweithredol ar 16 Mehefin 2025, lle cyflwynodd y Prif Gynghorydd ac Arolygydd Dan Stephens ei ganfyddiadau yn bersonol.

ARGYMHELLIAD

- 5 Argymhellir bod yr Aelodau'n:
 - i) **Nodi cynnwys yr adroddiad; a**
 - ii) **Nodi bod y cynllun gweithredu wedi'i roi ar waith i ystyried argymhellion arolygiad y Prif Gynghorydd ac Arolygydd.**

CEFNDIR

- 6 Ym mis Ionawr 2025 dechreuodd y Prif Gyngorydd ac Arolygydd arolygiad o Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) drwy gwblhau adolygiad desg o bolisiâu diffodd tân a sicrwydd gweithredol y Gwasanaeth, ei weithdrefnau gweithredu safonol a'i becynnau hyfforddi.
- 7 At hynny, cwblhaodd y Prif Gyngorydd ac Arolygydd adolygiad manwl o gofnodion digwyddiadau tân mewn anheddau, rhwng 1 Ebrill 2021 a 31 Mawrth 2023, gan gynnal cyfweiliadau â swyddogion perthnasol, criwiau ar draws yr holl systemau dyletswydd a grwpiau ffocws a oedd yn cynnwys budd-ddeiliad allweddol.
- 8 Cyhoeddwyd adroddiad arolygiad y Gwasanaeth ym mis Mai 2025, ac roedd yn cyflwyno cyfanswm o chwe argymhelliad. Roedd cyfnod o amser ynghlwm â phob argymhelliad.
- 9 Bydd yr argymhellion yn cael eu cynnwys mewn cynllun gweithredu a fydd yn cael ei ystyried a'i reoli drwy Bwyllgor Dysgu Sefydliadol y Gwasanaeth, dan gadeiryddiaeth y PSTC Justin Evans.
- 10 Nododd y Prif Gyngorydd ac Arolygydd yn benodol nad yw'r sylwadau a wnaed yn yr adroddiad wedi'u bwriadu fel beirniadaeth o Ddiffoddwyr Tân, Swyddogion na hyfforddwyr Gogledd Cymru, ac na ddylid eu hystyried yn feirniadaeth.

GWYBODAETH

- 11 Mae Fframwaith Cenedlaethol Tân ac Achub 2016 yn cynnwys y ddarpariaeth i'r Prif Gyngorydd ac Arolygydd gynnal adolygiadau a rhoi gwybodaeth a chanfyddiadau i Weinidogion Cymru, Awdurdodau Tân ac Achub ac Archwilydd Cyffredinol Cymru.
- 12 Dechreuodd y Prif Gyngorydd ac Arolygydd gyfres o arolygiadau gan ddechrau yng Ngwasanaeth Tân ac Achub De Cymru ym mis Gorffennaf ac Awst 2024 yn dilyn cais gan y Comisiynwyr a benodwyd gan Weinidogion Cymru. Cyhoeddwyd adroddiad arolygiad Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru ym mis Hydref 2024 gan gyflwyno cyfanswm o chwe argymhelliad i'r Gwasanaeth.
- 13 Gellir rhannu'r argymhellion yn fras i dri chategori: yr angen i weithredu argymhellion adolygiad thematig blaenorol y Prif Gyngorydd ac Arolygydd, angen Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru i adolygu ei ganllawiau gweithredol a'i raglenni hyfforddi mewn perthynas ag ymateb i danau mewn anheddau, a'i angen i adolygu ei bolisi a'i brosesau Sicrwydd Gweithredol. Roedd cyfnod o amser ynghlwm â phob argymhelliad.

- 14 Yna aeth y Prif Gyngorydd ac Arolygydd ymlaen i gynnal Arolygiad o Wasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru ym mis Hydref a mis Tachwedd 2024 gan ddilyn yr un fethodoleg. Cyhoeddwyd adroddiad arolygiad Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru ym mis Ionawr 2025 gan gyflwyno cyfanswm o chwe argymhelliad. Roedd cyfnod o amser ynghlwm â phob argymhelliad.
- 15 Tynnodd y Prif Gyngorydd ac Arolygydd sylw at y tebygrwydd a ganfuwyd i adroddiad arolygiad Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru, a gellir rhannu'r argymhellion yn fras i dri chategori yn yr un modd: yr angen i weithredu argymhellion adolygiad thematig blaenorol y Prif Gyngorydd ac Arolygydd, yr angen i Wasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru adolygu ei ganllawiau gweithredol a'i raglenni hyfforddi mewn perthynas ag ymateb i danau mewn anheddau, a'r angen iddo adolygu ei bolisi a'i brosesau sicrwydd gweithredol.
- 16 Mae'r Prif Gyngorydd ac Arolygydd yn nodi ar gam cynnar y dylai pob un o'r tri Gwasanaeth Tân ac Achub yng Nghymru geisio mynd i'r afael â'r tebygrwydd o fewn y ddau adroddiad arolygiad a gyhoeddwyd bryd hynny, heb geisio rhagweld canlyniad adroddiad arolygiad y Gwasanaeth.
- 17 Mewn ymateb i hyn a chyn ein harolygiad ein hunain, cymerodd y Gwasanaeth sawl cam cynnar.
- 18 Ymwelodd Pennaeth y Grŵp Dysgu Sefydliadol â Gwasanaeth Tân yr Iseldiroedd fel rhan o dîm adolygu Cyngor Cenedlaethol y Penaethiaid Tân. Pwrpas yr ymweliad oedd edrych ar sut mae'r Iseldiroedd wedi adolygu eu tactegau diffodd tân yn unol ag esblygiad deunyddiau adeiladu, a'r ymchwil diffodd tân a nodwyd yn yr adroddiadau blaenorol.
- 19 Dechreuodd y Gwasanaeth adolygiad o'i strategaeth gyffredinol ar dactegau diffodd tân ar sail "Cymru Gyfan". Cwrdd â'r ddau Wasanaeth Tân ac Achub arall yng Nghymru, i leihau dyblygu ymdrech a sicrhau dull integredig "Cymru Gyfan" o rannu deunyddiau hyfforddi a dogfennau strategaeth.
- 20 Mae'r Gwasanaeth wedi dechrau cyflwyno mesuryddion llif ar bob peiriant tân newydd, a bydd rhaglen ar gyfer ôl-osod a chynyddu o bibellau dŵr 19 i 22ml ar beiriannau presennol yn cael ei chyflwyno yn unol â'r argymhellion.
- 21 Ar 10 Rhagfyr 2024, ysgrifennodd y Prif Gyngorydd ac Arolygydd at y Prif Swyddog Tân (PST) yn ei hysbysu o'i fwriad i gwblhau Arolygiad thematig o Effeithiolrwydd Gweithredol yn gynnar yn 2025, gan ddilyn yr un fethodoleg â'r ddau arolygiad blaenorol.

22 Cyhoeddwyd adroddiad arolygiad y Prif Gyngorydd ac Arolygydd o'r Gwasanaeth ar 20 Mai 2025.

Atodiad A - Arolygiad o Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru i ystyried effeithiolrwydd ei ymateb i danau mewn anheddau domestig, Mai 2025.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r papur hwn yn cyd-fynd â'r Egwyddorion Ymateb a Phobl o fewn y Cynllun Rheoli Risg Cymunedol 2024 -2029 gan ei fod yn cynnwys diogelwch diffoddwyr tân, cefnogi parodrwydd gweithredol a sicrhau cynaliadwyedd dros y tymor hwy.
Cyllideb	Bydd unrhyw ofynion cyllidebol, sy'n gysylltiedig â rheoli'r argymhellion, yn cael eu gwerthuso trwy'r prosesau rheoli cyllideb presennol.
Cyfreithiol	Mae rôl y Prif Gyngorydd ac Arolygydd wedi'i chynnwys ym mhennod 7, pwyntiau 7.12 a 7.13 Fframwaith Cenedlaethol Tân ac Achub 2016 ac Adran 28 o Ddeddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004.
Staffio	Amh.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Amh.
Risgiau	Bydd yr holl risgiau sy'n gysylltiedig â'r argymhellion yn cael eu cynnwys mewn cynllun gweithredu a reolir gan aelodau Pwyllgor Dysgu Sefydliadol y Gwasanaeth.